

Asplan Viak AS
Havnegården, Kystveien 14
4808 Arendal

Trondheim, 05.11.2018

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2018/9869

Saksbehandler:
Johan Danielsen

Avslag på søknad om tillatelse til å sette ut Sibirkornell (Swida alba) på Lyngdal kirkegård

Miljødirektoratet avslår søknad fra Asplan Viak AS om tillatelse til utplanting av ca 16 sibirkornell (*Swida alba*), jf. forskrift om fremmede organismer § 6.

Sakens bakgrunn

Vi viser til søknad fra Asplan Viak AS v/Sunniva Sutestad (søker), lagt inn i vårt søknadssenter 22.08.2018. Vi beklager at saken har blitt liggende. Det søkes om utplanting av ca. 16 sibirkornell (*Swida alba*) på nyopparbeidet del av Lyngdal Kirkegård.

Søker oppgir at det er behov for beplantning ved utvidelse av kirkegården. Det er ønsket annet uttrykk i ny minnelund enn på resten av kirkegården. Søker mener sibirkornell har mye å gi hele året. Beplantingsområdet oppgis å være begrenset av mur. Dette antas å hindre vegetativ spredning. Søker antar at fare for negative effekter av utplantinga er minimal i bebygd strøk og legger vekt på arten har liten økologisk effekt.

Lovgrunnlaget

Formålet med forskrift 19. juni 2015 nr. 716 om fremmede organismer (forskriften) er å hindre etablering, utsetting og spreiring av fremmede organismer som medfører, eller kan medføre, uheldige følger for naturmangfoldet, jf. forskriften § 1. Forskriften § 6 krev tillatelse for innførsel og utsetting av organismer til Norge som ikke er omfatta av forbudet i § 5 eller unntakene i § 7.

Miljødirektoratet skal ved vurdering av søknaden særlig legge vekt på om den organismen det søkes om innførsel eller utsetting av, kan gi uheldige følger for det biologiske mangfoldet, jf. forskriften § 15 (3). Direktoratet skal vurdere og fastsette nødvendige vilkår for å hindre uheldige følger for biologiske mangfold, jf. § 15 (4). De miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven (nml) §§ 8-12 skal legges til grunn som retningslinjer ved vurderingen, jf. nml § 7. I tillegg skal tiltaket vurderes opp mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. nml § 14.

Kunnskapsgrunnlag sibirkornell (*Swida alba*)

Kunnskapsgrunnlaget er hentet fra Artsdatabanken. Sibirkornell *Swida alba* er en 3 meter høy busk som formerer seg seksuelt med frø. Den kommer fra Øst-Russland og Nord-Asia. Fram til 1970 ble

sibirkornell svært sjelden funnet forvillet. Arten er årlig registrert med nye funn etter 1991. Hovedutbredelsen er på Østlandet og på kysten av Sør-Norge. Arten er også funnet i Nord-Trøndelag og Troms. Den har etablert seg på elvekanter, flomløp og sump samt skogkanter og kratt (løv- og blandingsskog), avfallsplasser, tømmerlagre, veikanter og gressbakker.

Arten er særlig robust mot vinterkulde. Den er relativt ofte plantet i hager og anlegg (parker, veiskråninger m.m.). Arten spres ved at fruktene spises av fugl. Frøene fraktes slik langt (opptil flere km). Den spres også gjennom hageutkast. Sibirkornell sprer seg på egen hånd i norsk natur. Arten har derfor et stort invasjonspotensial.

Arten vurderes å ha en liten negativ økologisk effekt. Den danner kratt, og feltobservasjoner (R. Elven pers. medd.), tyder på at sibirkornell også spres vegetativt med rotslående grener. Man kan anta at arten har en viss, om enn begrenset, fortrenningseffekt.

Sibirkornell vurderes til høy økologisk risiko på grunn av et stort invasjonspotensial og en liten økologisk effekt i norsk fremmedartliste 2018.

Miljødirektoratets vurdering

Sibirkornell står ikke på lista over forbudte organismer i vedlegg I, jf. forskriften § 5, og er ikke omfatta av unntakene i § 7. Utplanting av sibirkornell som skjer utenfor privat hage krever tillatelse etter forskrift 19. juni 2015 nr. 716 om fremmede organismer § 6.

Miljødirektoratet finner at kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig til å behandle søknaden, jf. § 8 i naturmangfoldloven. Sibirkornell er vurdert av Artsdatabanken til å utgjøre høy risiko for skade på biologisk mangfold i Norge.

Ved vurdering av søknaden skal det legges vekt på om organismen det søkes om utsetting av kan føre til risiko for uheldige virkninger på biologisk mangfold, se § 15 (3) jf. formålet i § 1. Området det søkes om utplanting av sibirkornell på ligger innenfor 500 - 1000 meter fra viktige og utvalgte naturtyper og innenfor mindre enn 100 - 500 meter fra rødlistede arter:

Type	Kategori	Avstand
Bjørkehage	Viktig naturtype	<500 m
Viktig bekkedrag	Viktig naturtype	<500 m
Rik edelløvsog	Viktig naturtype	<1000 m

I tillegg finnes det relevante rødlistearter innenfor en avstand 500 m:

Art	Kategori	Avstand
Almehøststjerne	VU	<100 m
Ocys harpaloides	VU	<500 m
Klokkesøte	VU	<500 m

Ettersom fugl sprer frø fra arten gjennom å spise bærene er det relevant å ta med områder som ligger med enn en km fra utplantingsområdet. Vi legger også vekt på følgende verneområder i nærheten:

Navn	Kategori	Avstand
Lautjønn	Naturreservat	1,3 km
Nedre Lyngdalselva	Dyrefredingsområde	2,4 km
Skoland	Naturreservat	2,4 km

Sibirkornell er i nest høyeste risikokategori fremmedartlista 2018. Den spres flere km av fugl. Området omkring Lyngdal kirkegård har et betydelig antall naturverdier som er sårbare for spredning av arten. De samme områdene ligger innenfor relativt kort avstand fra tettbebyggelse med hager der flere arter, i tillegg til sibirkornell fritt kan plantes. Det må derfor påregnes en betydelig samlet belastning på disse fra skadelige fremmede plantearter.

Direktoratet finner at denne utsettinga av sibirkornell gir risiko for at spredning av arten gir uheldige følger for biologisk mangfold, jf. forskriften § 15 (3). I denne saka legger vi og vekt på føre-var-hensynet, jf. naturmangfoldloven § 9. Planting av sibirkornell vil øke den samlede

belastningen på naturverdiene i området, jf. naturmangfoldloven § 10. Søker har ikke synliggjort positive samfunnsøkonomiske virkninger av utplantingen.

En samlet vurdering gjør at vi legger avgjørende vekt på faren for spredning av sibir Kornell i området, da særlig til nærliggende naturtyper og verneområder. Derfor avslår direktoratet søknaden. Vi finner det ikke relevant å gå nærmere inn på vurderinger av de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven §§ 11 og 12. Vår vurdering er at sibir Kornell bør kunne erstattes av norske arter eller fremmede arter med lavere risiko.

Vedtak

Miljødirektoratet avslår søknaden fra Asplan Viak AS om tillatelse til å plante ut ca 16 sibir Kornell på Lyngdal kirkegård, jf. forskrift om fremmede organismer § 6.

Dette vedtaket kan påklages til Klima- og miljødepartementet. Klage må sendes innen tre uker etter at dette brevet er mottatt, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Eventuell klage sendes til Miljødirektoratet.

Hilsen

Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Yngve Svarte
avdelingsdirektør

Bjarte Rambjør Heide
seksjonsleder

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:

Klima- og miljødepartementet Postboks 8013 Dep 0030 OSLO

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder Postboks 788 Stoa 4809 ARENDAL